

[Bjørn Elmquist]

drag, og det ønsker vi i hvert fald ikke – men til en selvstændig vurdering under almindelig del.

Vi har nogle foreløbige ideer om, at man måske kan overveje i sådanne sager at inddrage ombudsmanden til støtte for medlemmerne, men vi vil bestemt ikke udelukke, at også andre og måske endnu bedre ideer kan blive bragt på bane.

Ebba Strange (SF):

Landsdommer Niels Larsens redegørelse om dagpengesagen rummer betydelige elementer af kritik over for en række tidligere ministre, ligesom den indeholder uklare punkter om de pågældende ministres opfyldelse af deres tilsyns- og kontrolforpligtelse. Det vil derfor være utilfredsstillende for såvel folketinget som offentligheden, såfremt der ikke bliver foretaget videre i sagen.

Kritikken samler sig især om to punkter: den manglende lovhjemmel til forskudsvis udbetaling af refusion til A-kasserne og forrentningen af statens midler i perioden, fra pengene er blevet anvist af statskassen, til de er blevet udbetalt til dagpengemodtagerne. Det fremgår, som det er sagt tidligere i debatten flere gange, helt klart af arbejdsløshedsloven, at refusion af kassernes udbetaling af bidrag skal ske efter, at udbetaling til dagpengemodtagerne har fundet sted. Alligevel har der siden 1970 udviklet sig en praksis i arbejdsdirektoratet, hvorefter der er blevet udbetalt penge på forskud. Det har en meget rimelig og naturlig forklaring: det er sket på tidspunkter, hvor arbejdsløsheden er steget voldsomt, og hvor kasserne havde opbrugt deres formuer, bl.a. fordi de skulle aflevere en del af disse til staten.

Alligevel er det efter vores opfattelse yderst kritisabelt, at de forskellige ministre ikke har sørget for at få den fornødne lovhjemmel af folketinget. Dette skulle naturligvis være sket allerede i 1970, da forskudsudbetalingen første gang fandt sted.

I 1976 bliver den daværende arbejdsminister igen af rigsrevisionen udtrykkeligt gjort opmærksom på manglende lovhjemmel. Arbejdsministeren reagerer bl.a. ved at henstille til arbejdsdirektøren at lave udkast til, hvorledes loven kan ændres, så forskudsudbetalingen bliver lovliggjort. Det gør arbejdsdi-

rektøren åbenbart ikke, men til syvende og sidst er det ministerens ansvar, at dette sker.

I 1980 rejses spørgsmålet om lovhjemmel igen, men i mellemtiden er der sket det, at den forskudsvisse udbetaling omtales i tillægsbevillingsloven. Det skete i 1977–78. Dermed må folketinget siges at være blevet orienteret om sagen. Om det så betyder, at sagen er blevet lovlig, eller det betyder, at folketinget bliver medansvarligt for ulovlighederne, er tilsyneladende et åbent spørgsmål, også i justitsministeriets kommentar til Niels Larsens redegørelse.

I SF er vi enige med justitsministeren i, at det så vidt muligt skal undgås at lovgive over finanslov eller tillægsbevillingslov. I en vurdering af sagen kunne man måske interessere sig for, om lignende administration finder sted i andre ministerier, f.eks. i socialministeriet, der jo administrerer store refusionsbeløb til kommunerne.

I perioden fra 1980 til 1983 er der stor opmærksomhed om dagpengespørgsmålet fra rigsrevisionen, statsrevisorerne, budgetdepartementet og administrationsdepartementet, men uden at lovhjemmelen tilsyneladende spiller nogen stor rolle.

Med hensyn til det rentetab, staten har lidt ved den forskudsvisse udbetaling af dagpenge, er det klart, at dette tab er steget med årene i takt med arbejdsløshedens stigning og dermed i takt med stigningen i de beløb, der er blevet anvist. I standardvedtægterne for A-kasserne står, at kassernes midler i rimeligt omfang skal fordeles på forskellige pengeinstitutter. Bestemmelsen stammer fra 1931 og antages at have forbindelse med Landmandsbankkrakket i 1923. Om denne bestemmelse er opfyldt, kan man sætte spørgsmålstegn ved. Pengene har for størstedelen været anbragt i Arbejdernes Landsbank, for en mindre dels vedkommende i Privatbanken og Handelsbanken.

Spørgsmålet om forrentningen rejses første gang i 1974. I 1976 foreslår rigsrevisionen en giroløsning af problemet. Det gentager rigsrevisionen i 1980 og budgetdepartementet i 1982. Alligevel godkender den nuværende arbejdsminister i 1983 en bankløsning, der angiveligt betyder en merudgift for staten på 3 mill. kr. årligt.

Indtil 1980 har forskudsudbetalingen fundet sted op til 3–4 uger før dagpengemodtagerne har fået pengene. Det har givet et ren-